

LEIMUIDEN

Achterban van dorpsraad groeit

De aanhang van de dorpsraad Leimuiden groeit. Al ruim honderd Leimuidenaren zijn lid, zegt woordvoester Wieze van Elderen. De officiële oprichting is woensdag in kerkelijk gebouw De Ontmoeting. Besproken wordt met welke onderwerpen de dorpsraad zich gaat bemoeien. Het is belangrijk dat zo veel mogelijk inwoners zich nog aanmelden als lid, zegt van Elderen. „Daarmee geven ze morele steun. Bovendien worden ze de ogen en oren van de raad. We hopen dat ze ook meedenken.”

ZWAMMERDAM

Hele dorp aan tafel op Koningsdag

Het oranjecomité in Zwammerdam wil 'alle' dorpeelingen op Koningsdag laten aanschuiven aan gedekte tafels in het dorpshart. Zij lunchen gezamenlijk, nadat eerder die dag op het Kerkplein een streekmarkt is gehouden. Er worden tien kraamhouders verwacht. De lunch is om 12 uur, de markt vanaf 10 uur.

ALPHEN

Kindertuin wil nu ook insectenhotel

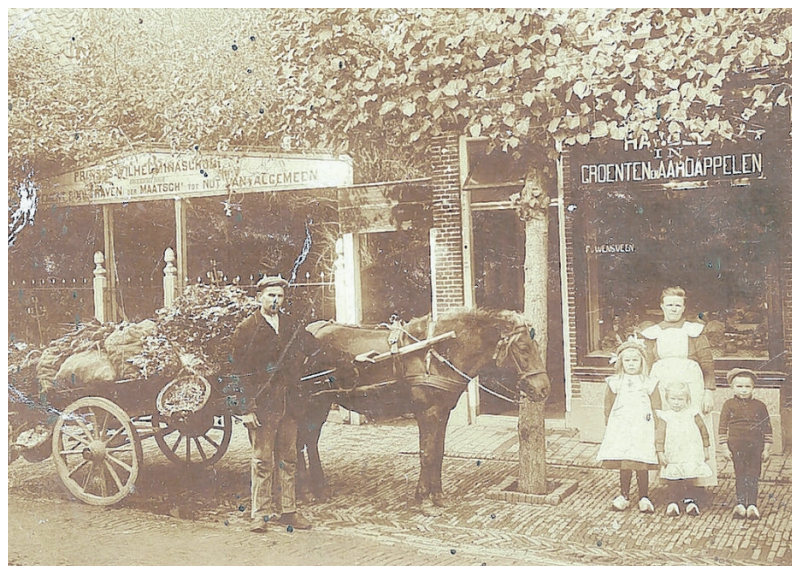
Kindertuin De Oude Wereld in Kerk en Zanen is vrijwel klaar. Wel wil beheerder Martin van der Zwaard nog een insectenhotel neerzetten. Ook de verlichting kan beter. Kinderen en omwonenden kweken groenten en verzorgen dieren in de tuin. Ook helpen zij bij het schoonhouden van de omgeving van het wijkcentrum. Daarachter is de tuin vorig jaar ingericht. De officiële opening is op 25 april.

ALPHEN

'Trapveld nodig in Burggooi'

Bewoners van Burggooi in de Alphense wijk Kerk en Zanen willen een trapveld op braakliggende grond, bijvoorbeeld aan de Norbertijnenlaan. Ze doen een beroep op de gemeente. Die richtte eerder op verzoek van bewoners alsnog een speeltuin in bij de geluidswal langs de N11. Deze was aanvankelijk niet gepland, omdat de buurt als 'kinderarm' was bedacht. De dure huizen bleken later toch in trek bij gezinnen met kinderen.

EDUARD SANDERS | Rondeizende fotograaf kieke eeuw

▲ Groentezaak van F. van Wensveen; daarnaast toegang tot de Prinses Wilhelminaschool, Bodegraven.

▲ Woonhuis, Rijndijk 3, Hazerswoude-Rijndijk.

Werken in de lens

GROENE HART | Dankzij de reizende fotograaf Eduard Sanders weten we hoe nijver Nederland er een eeuw geleden uitzag. Verzamelaar Berry Meester en historicus Jan Spoolder vinden dat Sanders een eerbetoen verdient.

SARIE KATSMAN

Een dienstmeisje poetst vol overgave de koperen bel van het deftige huis aan de Koestraat 130 in Schoonhoven; de trotse groenteboer Van Wensveen poseert met zijn gezin voor zijn winkel in Bodegraven. Twee dames bij een hoge stapel klompen bij een zaak in huishoudelijke artikelen aan de Karnemelksloot in Gouda. En de familie Scheel bij het kruidenierswinkeltje van Marinus Scheel in Hazerswoude-Rijndijk, ergens bij de Molenlaan.

Deze hardwerkende Nederlanders uit het begin van de twintigste eeuw hebben één ding gemeen: ze zijn op de foto gezet door de rondreizende fotograaf Eduard Sanders. Trots maar ernstig, vanwege het ongewone van het op de foto gaan, kijken de nijvere werkers uit dorpjes en stadjes ons anno 2014 aan.

Dankzij Eduard Sanders (1886-1942) ziet het Nederland van nu hoe het werkzame leven er een stuk of wat generaties geleden uitzag.

Oog

Sanders was niet alleen een zeer terzake kundig fotograaf, telg uit een Groningse fotografiefamilie, maar hij had ook een uitstekend oog voor commercie. Letterlijk stad en land reisde hij af, tussen 1905 en 1916, waarschijnlijk per trein, om in zoveel mogelijk plaatsen met een treinstation foto's te maken. Boeren, burgers, middenstanders, ambachtslieden: hun huizen en hun winkels legde hij op de gevoelige plaat vast. Met als gevolg: een prachtig tijdsbeeld van het arbeidzame Nederland van toen. Niet in opgedirkte en onechte studiotafereelen, maar zo realistisch mogelijk, vaak met de werkkleding nog aan, op de werkplek zelf.

Hij wist: als je er één kieke in het dorp, wilde de rest ook

—Jan Spoolder

▲ Winkel in huishoudelijke artikelen en klompen, Karnemelksloot, Gouda.

„Hij had er een soort feeling voor om in te spelen op de trots van een middenstander op zijn bij voorbeeld nèt geopende zaak,” zegt Jan Spoolder. „En hij wist: als je er één kieke in het dorp, dan wilde de rest ook wel.”

Historicus Jan Spoolder en verzamelaar Berry Meester vinden het werk van Eduard Sanders zo de moeite waard dat ze het aan de vergetelheid willen ontrukken. Als eerbetoen aan de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen joodse fotograaf hebben ze onlangs de website www.onbekendinnederland.nl/eduard-sanders opgezet.

„Het werk van Sanders springt er echt uit,” vindt Spoolder. „Als je daar eenmaal op gaat letten, haal je die foto's van hem er zo uit. Berry Meester verzamelt zijn foto's en ik vind het geweldig leuk om uit te puzzelen waar ze zijn genomen. Want van een heleboel zijn die gegevens niet bewaard gebleven. Dat willen we via de web-

▲ Bewoners van 'De Kazerne', volkswoningen, aan de Willemstraat in Bodegraven, gebouwd door steenfabrikant Spreij.

site proberen te veranderen.”

Spoolder pluist archieven uit, spit advertenties en oude telefoonboeken door en gaat zelf op stap om ter plekke gegevens te vergelijken en na te vragen. „Zo ontdekte ik in Alphen precies het huisje waar ik al heel lang naar op zoek was.”

Dat huisje bleek het kruidenierswinkeltje van Den Ouden aan de Oude Rijn, bij de Gouwsluis. Tot 1918 was het adres officieel Raadhuisstraat 1, en viel het onder de gemeente Aarlanderveen. Op de foto staan Kaatje den Ouden met haar dochter Jannetje van Muijden-den Ouden. Zo heeft weer een van de talloze onbekende stads- en dorpsgezichten de bijbehorende informatie gekregen, tot tevredenheid van Spoolder en Meester.

Hoe Sanders precies te werk ging,

is niet gedocumenteerd, maar het lijkt erop dat hij min of meer lukraak het land doorreisde om klanten te vinden die op de foto wilden. „Het gaf een zekere status wanneer je een foto van jezelf bij je huis of je bedrijf kon laten zien aan anderen,” denkt Spoolder.

Toestemming

Aangezien de meeste mensen keurig netjes in de lens kijken, zullen ze vast en zeker toestemming hebben gegeven om de foto te maken, maar soms fotografeerde Sanders er ook zomaar op los. Achterop een fotokaart staat dan: 'Genomen zonder dat iemand het wist'.

Sanders bewaarde de oorspronkelijke foto's op platen voor nabestellingen. Hij pakte ook dat slim aan en stelde aantrekkelijk ogende fotopakketjes

Deze advertentie verdient eigenlijk de beste plaats in deze krant.

Wij zoeken de hoogst uitkerende lijfrente voor u!

